

Latweefchu Nwises.

Ur augstas Gewefchanas = Kummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 30. Zettortdeenâ 23schâ Jubli 1825.

No P e h t e r b u r g e s.

Pehz augsta Keisera un Kunga pahrnahf-schanas 20tâ Jubli mehnescha deenâ leels munsters schè tappe turrehts no pulkstena 8 lihds II, wifs augsts Keiserisks nams bija klast, ta Keiseriska Majesteet atnahze ar Ollenderu semnes leelprinzi un ar Weimares augsta leelkunga prinzi, un stahweja pee waffaras dahrsa, wiffi gardes saldati gahje Winnam garram un pahrnahze. Augsts Keisers bij tohti ar meeru un parahdija teem generaleem sawu labpatifschanu, teem saldateem Winsch pawehleja ikkatram diwi rubbulus un dubbultu gallas un brandwihna dattu eedoht. (No Nihges amwifschm.)

No K u r s e m m e s.

(Diwidefinites septita isteifschana.)

10) Grohbines aprinkis.

Schim aprinkim peekriht tiffai diwi kirspheles ween, prohti Grohbines un Dohrbes kirspheles un wehl Palanges pagasts, kas scheem gaddeem pee Kursemmes Gubernementa tappe peelikts. Rohbesch nu eet par masu gabbalinu ar Pruh-schu fehnina walfi, tad Swehta uppe, fo arri jau us Leifchu wifsi Swentu uppi sawz, rohbeschu ar Leifchu semni datta us deenas widdus puffi, kamehr Skohdes pilfata klastumâ rohbesch froeh-tu uppi atstahj un par masu gabbalu lihds to weetu eet, fur Bahrtawas uppe Kursemmé eenahf, par scho uppi rohbesch eet pahri un no teijenes ar leeleem un maseem lihumeem us rihta un pehzaki us seemela puffi garr Nisputtes ap-rinki welkabs, kamehr stary Semupes un Sarreikes pee paschas leelas juhras beidsjabs. Us wakkara puffi stahw no Sarreikes lihds Pa-langes leela juhra. Semne us deenas widdus puffi smiltaina ar leeleem mescheem, zittur mah-

laina ittin labba semme, pa wiffam warr fazzihf, ka trihs dallas schi Grohbines aprinka labba zeeta semne un diwi dallas smilts. Leelo esaru irr tschetri, prohti: 1) Pahpes esars, kas warren feks ar needreem apaudsis, fur gulbas miht un behrnus isperrina un pasauls mescha pihlu un zitti uhdens putni; winna leeluns isnesf 14 Owerstes; 2) Leepajas esars, kas 30 Owerstes leels; 3) Tosmarres esars, 12 Owerstes leels, kurra attekka ee-eet Leepajas esara, un 4) Dohrbes esars, 8 Owerstes leels. Stary Dohrbes un Tosmarres esareem stahw wehl mas esars pee dischas Tahschu muifschas. Kad gohdigam lassitajam tiht esarus ar leeleem kungeem falihdsinaht, tad warr uppes atkal par winnu gaspaschahm turreht. Dohrbes esaram weena patte gaspascha, Wartajes jeb labbaki Dohrbes uppe, kas appaksch Kalletes ne tahli no Leifchu rohbesch zellabs, bet Leepajas esars irr pagans, kam pulku feewas, pirma lihgawina irr Tosmarres attekke, ar to naw ar meeru, wehl panem Grohbines uppi, fo arri Ahlantu sawz, un kas no ta masa esara pee dischas Tahschu muifschas zellabs, tad atkal Dtanku, Gawefes pagasta meitu, bet ihsta gaspascha tam irr Bahrtawa, ta Leitene un meschneeze buhdama, sawam kungam dohd darba papilnam, pawassarâ winnu uspluhdina, patte pee Bahrtawas un Nihzes pahrpulhsdama un daschu stahdi darridama, ir balkus un malku eeksch plohssteem atwesdama, tohs sawam kungam us plattu mugguru leef, lai nesf us Leepaju. Kâ jau labba gaspascha, ne lauj sawam kungam walfas wehl peektu feewu nemt, prohti Pahpes esara attekku, fo Dohseli sawz, bet patte to papreekschu tâ falkoht aprihf. Bahrtawas kaiminene, Swehta uppe, schkihsta jumprawa buhdama, atgreeschabs no winnas noht un ne mas ar esareem eelaisdamees, sawu

meitas gohdu weena patte us juhru aisness. Bet lai paleef smeekli pakkat, mums muhsu darbs irr jastrahda. Aprinka leelums isness 40 □juhdses un 12 □werstes. Meschu grunte irr tif patt leela fà lauku grunte, un wiswairak tai smiltainâ gabbalâ atrohnama, itt ihpaschi Ruzzawas meschi leeli un islaweti. Plawu grunte ar subdajeem stahw fà 4 prett 3. Eedfihwotaju pawiffam 27,260. Muischu 53; basnizas fungu muischu 10 un mahju 2137. Vehz teefas grahmatahm schinni aprinki isfehji:

Kweeschu (jeb puhru)	2,100	puhrus
Rudsu	26,844	=
Meeschu	12,867	=
Musu	14,060	=

Pilfatu irr divi, Keepaja un Grohbine, par kurreem jau effam isteikufchi kas bij wajjaga schinnis awisès 1823. Nri. 12., un meestu arri divi, Dohrbe un Palange, par kurreem tappe peeminnehts Nri. 29. ta pascha gadda. — Kam to tihf sunnabt, lai awisès usschkirr, ja labbi glabbajis un par gadda gahjumeem irr lizzis eesfet; ja naw glabbajis, tad pascha waina, mehš preekch laika gan luhgdamees mahzijam, lai wiffas lappinas, kur no Kursennes isteiz, itt labbi glabba, tad beidsot buhs pilniga isteifschana no wiffas tehwi semmes. — Pee Dohrbes wezzòs laikòs arri muhreta pils bijufi, bet mas gruschu un muhra gabbali no tahs atliffufchi. Grohbines pils taggad arri sagruifi, leelunga laikòs tè wehl warreja dshwoht eeschâ. Pee Grohbines basnizfunga Kullu mahjahm divi kalni stahw sawrup, to weenu fauz Pilskalnu un tè warr buht paganu laikòs arri pils stahwejusti, jo wezzàs grahmatàs dauds fo laffa no stipras pils, kas paganeem pee Grohbines bijufi, tas ohtras kalns irr wezs kapsehts. Pee Wartajes un Wirges reds wezzus walnus, tè notikke daschas kaufchanas un itt ihpaschi Wartajè bij paganu pils. Schinni un winna pufs Palanges stahw arri divi kalni, to weenu fauz Wirutu un to ohtru Ollenderu mizzi, pee abjeem fuggineeki taggad simes nem par juhru brauzohf.

Kad lehti warr gadditees, fa tahm gohdinajamam pagasta teefahm weenai pee ohtras ja-

raksta, tad mehš to scheitan isteikfim, kurràs muischàs pagasta teefas eezeltas. Par wiffu Nisputtes wirspilskunga aprinki irr 99 pagasta teefas, prohti:

Geksch Nisputtes pilskunga aprinki irr 69 pagasta teefas, prohti:

Nisputtes pilli (Schloß=Hasenpöth).
 Allmahlè (Allmalen).
 Allswangè (Allschwangen).
 Apprikké (Appricken).
 Appusè (Appusen).
 Affihtè (Fircs=Affihten).
 Bahtes m. (Bahten).
 Bakuhse (Bachhusen).
 Beerschu m. un Zerrendè (Birsen im Allschwangenschen).
 Bohjè (Bojen).
 Brinkes m. (Brinkenhoff).
 Zihrawâ (Zierau).
 Dahmè, dischâ (Groß=Dahmen).
 Dahmè, maggâ (Klein=Dahmen).
 Dihnsdohrbè (Diensdorff).
 Dsehrwè (Dsehrwen).
 Dselbè, dischâ (Groß=Dselben).
 Dselbè, maggâ (Klein=Dselben).
 Dsirges m. (Dstrigen).
 Dunalkè (Dubenalken).
 Ehnawâ (Ehnau).
 Elkezeemâ (Elkezeem).
 Embuttes pilli (Amboten).
 Gramsdè, dischâ (Groß=Gramsden).
 Gramsdè, maggâ (Klein=Gramsden).
 Gresde (Gröfen).
 Jamaikè (Jamaicken).
 Kalletè=dischâ (Kalleten).
 Kalna m. (Berghoff im Neuhausenschen).
 Kalwenè ar Etakeldangu (Kalwen).
 Kasdangè (Kagdangen).
 Klosteres m. (Kloster=Hasenpöth).
 Laidè (Laiden).
 Langfehshè (Langsehden).
 Lehnes m. (Lehnen).
 Meldserè (Melbsern).
 Meschneekòs ar Rodaggu (Meschneeken im Ambotenschen).

Nihgrandê (Niegranden).
 Nihkrabzê, dischâ (Groß=Niekragen).
 Nihstes m. (Nstbach).
 Padderê (Paddern im Neuhausenschen).
 Padderê (Telsß=Paddern).
 Pelzê, jaunâ (Neu=Pelzen).
 Verbohnê (Verbohnen).
 Pevikkê (Pewicken).
 Pilsmuischâ (Schloßhoff auch Sackenhoff).
 Pleppes m. (Pleppen).
 Preefulles-Alffihê (Preeful-Alffiheten).
 Raudes m. un Alsvikkê (Rauden im Ambotenschen).
 Regge (Reggen).
 Rokaischê (Rokaischen).
 Ruddyahschê (Ruddyahren).
 Ruddyê (Ruddyen).
 Rummela m. (Wormsfahten).
 Schmaises m. (Schmaisen).
 Seeksahtê, jaunâ (Neu=Seraten).
 Seeksahtê, wezzâ (Alt=Seraten).
 Semuppê (Seemuppen).
 Sergemihê (Sergemiten).
 Strautes m. (Strandhoff).
 Todaischê (Todaischen).
 Tuckmes m. (Tuckumshoff).
 Uppes m. (Wächhoff im Sackenhauseischen).
 Wainodê (Wainoden).
 Wangê (Wangen).
 Weldes m. (Welden).
 Wezzapils (Oldenburg).
 Wihbines m. (Wiebingen).
 Wormsahtê, dischâ (Groß=Wormsahten).

Geksch Grohbines pilskunga aprinki irr 30 pagasta teefas, prohti:

Bunku muischâ (Funkenhoff).
 Zentohnê, dischâ, fo arri Leijas sohga m., ir Lezenta muischu fauz (Perkuhnen).
 Drohgê, dischâ (Groß=Drogen).
 Drohgê, masâ (Klein=Drogen).
 Drohgê, wezzâ (Alt=Drogen).
 Gawesê (Gawesen).
 Grohbinê (Grobin).
 Ilgu m. (Illien).
 Ilmagê, dischâ (Ilmagen).

Isrebê, dischâ (Fischröden).
 Kapschê (Kapschden).
 Krohtê (Krothen).
 Kruhtê, dischâ (Groß=Kruthen).
 Lahne (Lahnen).
 Leegu m. (Leegen).
 Lihguttê (Ligutten).
 Medsê, dischâ (Medsen).
 Nihzê (Nieder=Vartau).
 Ohrdangê (Ordangen).
 Padderê (Paddern im Durbenschen).
 Paplakkê (Paplacken).
 Pils Wirgâ (Wirgen).
 Polangê (Polangen).
 Preekullê (Preekuln).
 Ruzzawas m. (Ruzzau).
 Saules m. (Stadtgut Libausshoff).
 Strohkê (Strocken).
 Tahschu m., dischâ (Telsßen).
 Wahrwê (Warwen).
 Wehrgallê (Virginahlen).

Wehl jaleek wehrâ, ka kad grahmatu ar pasti fuhâ, tad waijaga to wahzu muischas wahrdu wirsu rakstih, jo to tahlaku muischu Latweeschu wahrdi pasteskungeem nawo sinnami, un kad daschi muischas wahrdi dauds muischahm irr peelikri, ka par lihdsibu Kalna m. Berghoff, Uppes m. Wächhoff, Wezza m., Jauna m., Pils m. Wezza pils, tad peeklahjahs allaschin peerafstiht, kahdâ kirspehlê jeb pee kahda pilsata tahda muischa stahw, zittadi ta grahmata maldahs apkahrt ween un retti aishnahk us to ihstenu weetu. Ja pee kahda zilweka grahmatu raksta, kas us lohpu muischu dsihwo, tad arween tahs leelas muischas wahrds arri japeerafstia, jo wiffu lohpu muischu wahrds ne warr sinnahk, fo lehti warr saprast kad schê peeminn, ka 28 lohpu muischas par Kursemmi gaddahs, kam tas wahrds: jauna muischa irr peelikris.

(Turplikam walraf.)

Teefas fluddinafchanas.

Pehz walbidama Senata ukases ta Kursemmes Gubernementa waldischana patenti no 20ta Juhni ar Nri. 3496. islaidusi, lai labbi usluhko, ka treemu

nauda ne tohp par rohbeschu pahri us fiveschahm sem-
mehm aisdwesta.

La Kurfemmes Gubernementa waldischana, us
walbidama Senata ukasi, zaur patenti no 20ta Juhni
ar Mri. 3497 pawehlejufti, ka arri birgeri un semneeki
ar augstu frohni warroht podredus *) uszelt, ja arri
saloggu **) ne dohd, un ja tikkai tee, kas eeksch
beedribas to leetu usnem, wissi kohpa par to galwo,
ka pateesi taps isdarrita. Bet tas tikkai ta warr no-
tikt, prohti:

- 1) Ka tee semneeki, kam saloggu naw, ja wissi kohpa
galwo, tikkai pee tahdu darbu un dohschenu us-
nemshanas peelaischami, kas pee semneeku lau-
schu buhschanas peederr, un ne buhs weenam
pascham wairak ka 50 rubb. banko rohkas nandu
doht, un ne leclaku kuntraktu, ka par 150 rubb.
banko ar winnu uszelt.
- 2) Ja semneeki bes saloggeem un zitti podretschiki
(kuntrakta zehleji) ar saloggeem pee tahdu po-
dredu usnemshanas pecteihtohs, tad podredi
buh uszelt ar to, kas masaku maksu prassa.
- 3) Zittadi laudis bes saloggeem pee ne kahdeem zit-
teem podredeem peelaischami, ka jau zaur zitteem
liffumeem irr pawehlehts.

Us pawehleschenu tahs Keiserifikas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr.,
tohp no Brandenburges pagasta teefas wissi parradu
deweji ta Brandenburges fainneeka Ukfoht Krishjahn,
Kursch sawas mahjas, ne spehdams tahs wairs wal-
diht, atdewis, un par kurra masu mantu zaur schihs
teefas spreedumu konkursis nolikts, aizinati, lai, pee
saudeschanas sawas teefas, eeksch starpu no diweem
mehnescheem, un prohti lihds totai August mehnescha
deenai schi gadda ar sawahm prassischanam un pa-
rahdischanahm peederrigi pee schihs teefas pectei zahs,
un to tablaku spreedumu sagaيدا.

Zelaisht no Brandenburges pagasta teefas ar ap-
palschraftu un sehgeli tota deena Juhni mehnescha
1825ta gadda.

Stubre, pagasta wezzakais.
(Nr. 27.) Janischewsky, pagasta teefas ffrihweris.

*) Podreds irr kuntrakts pehz isdarrameem frohna dar-
beem, pehz weddamahm jeb pahredohdamahm leetahm.

**) Salogs irr kihlis, kas woi ar nandu woi zittadi par to
teef pee teefas nolikts, ka tas kuntrakts no ta, kas win-
nu usnehmis, pateesi tohp turrehts.

Pehz islihdshinaschanas eeksch raddubuhshanas tohp
no tahs eeksch Jaunjelgawas aprinka buhdamas Linder
draudses teefas wissi parradu deweji no ta pee Linder
draudses peederriga nomirrascha fainneeka Silla-
muischneek Unfscha, ka arridsan iffatris, kam tikkai
taisnas prassischanas pee ta nelaika atliffuschas mantas
buhtu, zaur scho fluddinaschenu safaukti, no taggad
pa divi mehnescheem, us 11tu September schinni
gadda, sanahkt, kas par to weenigu un isflehsam
terminu irr nolikts, un sawas pateefigas prassischanas
pee schahm teefahm sarakstihst warr, un tad tas sprees-
dums, ka pehz liffumu grahamatahm neffahs, noschud-
dinahts taps, ar to sinnu, ka wissi tee, kas wehlaki
atsankfees, ne taps wairs pee schahm teefahm pee-
nemti, un ta muhschiga kluffuzeeschana tad uslikta
tohp. Linder muischa tota Juhli 1825. 3

(G. W.) J. Eggen, draudses wezzakais.
(Nr. 31.) M. Wannag, draudses teefas ffrihweris.

Kad daschi, teem pee Sarkanas muischas frohna
pagasta peederrigeem fainneekeem, par malkufag-
schanu un ir zittu parradu dehl, atnemti lohpi un sirgi
tanni tota Juhli deena schi gadda kam wairak soh-
lidameem uhtropé taps pahredohti, tad teem, kam
gribbahs pirkt, tohp sinnamu darrihts, lai tanni
peeminnetá deena labba pulka scheid kohpa sanahkt.
Sarkana muischa ima Juhli 1825. 1

Pehz pawehleschanas,
C. G. Lange, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Wez-Swahrdes basnizas frohgeris Friz Schwanberg
irr 14ta Juhli mehnescha deena weenam schihdam
behru sirgu ar wisseem segleem atnehmis. Kam pee-
derr, lai tur nocij un shmes pateiz, tad to sirgu at-
dabbuhs. 3

Up Jahneem no Jelgawas, major no Wolschwing
funga namma, weens mas balts putnufuns noht
tappis ar tumshidfeltaneem auschu galleem un tah-
du paschu plekki us krusu pee astes. Kas scho sunnu
sikkehr Blase funga namma noweddihs, jeb tur sinnu
doht, fur winsch atrohnams, tas 10 sudraba rubbelus
pateizibas nandu dabbuhs. 1

It zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 262.